

IP 4.0

Hak Sahipliğinin Evrimi

Av. Korcan DERİCİOĞLU

Sanayi 4.0 - Tarihsel Evrim

- Avcılık - toplayıcılık
- Yerleşik hayat - Tarım toplumu (mülkiyet hakkı)
- Sanayileşme
  - Buharlı makinalar – mekanik üretim (1.0)
  - Elektrik gücü – seri üretim (2.0)
  - Bilgisayarlar ve Dijitalleşme (3.0)
  - Karşılıklı işlerlik – değer zincirleri (4.0)
    - 3 boyutlu yazıcılar
    - Nesnelerin interneti
    - Yapay Zeka
    - Büyük Veri
    - Robotik teknolojiler
    - Sanal Gerçeklik (VR)
    - Blok zinciri (Blockchain)

Yapay Zeka ve Fikri Haklar

- Hukuk Süjesi Olarak Yapay Zeka

Hukuk Süjesi Olarak Yapay Zeka

- Hukuk Süjesi Olarak İnsan
- Hukuk Süjesi Olarak Hayvan

Hukuk Süjesi Olarak İnsan

Hukuk Süjesi Olarak İnsan

- Kölelik
- Feodal yapıda mülkiyet
  - Feodal beyler (mülk sahibi)
    - Hangi ürün ve hammaddenin üretileceğine, satılacağına, **pazara hangi yeniliklerin (buluşlar dahil) sunulacağına, bu yeniliklerle ilgili mülkiyet ve kontrolün kime ait olacağına karar verir**
  - Serfler
    - Artık değer kendilerine kalır. Diğer bir deyişle kar sahibidirler
    - **Kendi iş araçlarına sahip ve bu araçların mülkiyeti kendisinin**
- 16. yy reform dönemi ve iktisadi değişim süreci

Hukuk Süjesi Olarak Hayvan

Hukuk Süjesi Olarak Hayvan

- **Hayvanı eşya sayan görüş**
  - Hayvan bir eşyadır ve hukuk öznesi olarak kabul edilmez
    - Hukuk öznesi kriterleri: İrade, zeka, bilinç
- **Hayvanı kişi benzeri sayan görüş**
  - Hayvanların, hukuken korunması gereken, kendine özgü çıkarları vardır → Tüzel kişi benzeri bir hukuki kişilik
- **Hayvana kişilik tanıyan görüş**
  - Hayvan bir hukuk öznesidir
    - **Hukuk öznesi kriterine dayalı görüş:** Zevk alma ve acı çekme
    - **Çıkar kriterine dayalı görüş:**
      - Hayvan çıkarlara sahiptir, hukukun amacı da çıkarları korumaktır.
      - O halde hayvan hukuk öznesidir.

Hukuk Süjesi Olarak Yapay Zeka

Hukuk Süjesi Olarak Yapay Zeka

EŞYA

- İrade, Zeka, Bilinç

KİŞİ BENZERİ

- Korunması Gereken Kendine Özgü Çıkarlar

HUKUK SUJESİ

- Zevk Alma, Acı Çekme
- Korunması Gereken Çıkarların Varlığı

Hukuk Süjesi Olarak Yapay Zeka

- Avrupa Parlamentosu Hukuk İşleri Komitesi Taslak Raporu – 16/02/2017
  - ...kendi kendine öğrenebilir ve gelişen bir yapay zeka, içinde bulunduğu ortama öngörülemeyen biçimde adapte olursa, üreticinin sorumluluğuna gitmek/eylemi üretim hatası saymak her zaman mümkün değil...
    - Elektronik Kişi (Kişi Benzeri – Sui Generis)

Yapay Zeka ve Fikri Haklar

- Mülkiyet Hakkı ve Hak Sahipliği

Fikir Ürünü Üzerinde Hak Sahipliği İnsan (Gerçek Kişi)

- Fikir Ürünü Meydana Getirmek / Fikri Katkı Sağlamak
- İlgili Mevzuattaki Kriterleri Yerine Getirmek

Fikri Ürünü Üzerindeki Hak Sahipliği - Hayvan

- ADI: NARUTO
- YAŞ: 6
- ENDONEZYA

Fikri Ürünü Üzerindeki Hak Sahipliği - Hayvan

- Monkey Selfie
  - US Copyright Office
    - Hayvanlar eser sahibi olamazlar
  - David Slater vs PETA
    - Uzlaşma
      - Gelirlerin %25'ini maymunların doğal yaşam alanlarının korunması için bağışlamayı kabul etti

Fikir Ürünü Üzerindeki Hak Sahipliği Yapay Zeka

- Fikri Çaba Bakımından
  - Önceden Tanımlanmış
  - Otonom
- İşleme Konu Veri Kapsamı Bakımından
  - Kapsamı Belirlenmiş Veri Seti
  - Kapsamı Belirlenmemiş Veri Seti

Fikri Çaba

Sonsuz Maymun Teoremi (Rastlantı Teoremi)

- Bir klavyenin tuşlarına rastgele basan bir maymuna yeterli zaman verildiğinde Shakespeare'in bütün eserlerini yazabilir.
- Teorem 2011 yılında ABD'de Jesse Anderson isimli bir programcı tarafından. Sanal olarak bilgisayarda test edildi
  - Tamamlanma süresi → 1.5 ay

Deniz Yılmaz, 2015

Kaynak: Bager Akbay

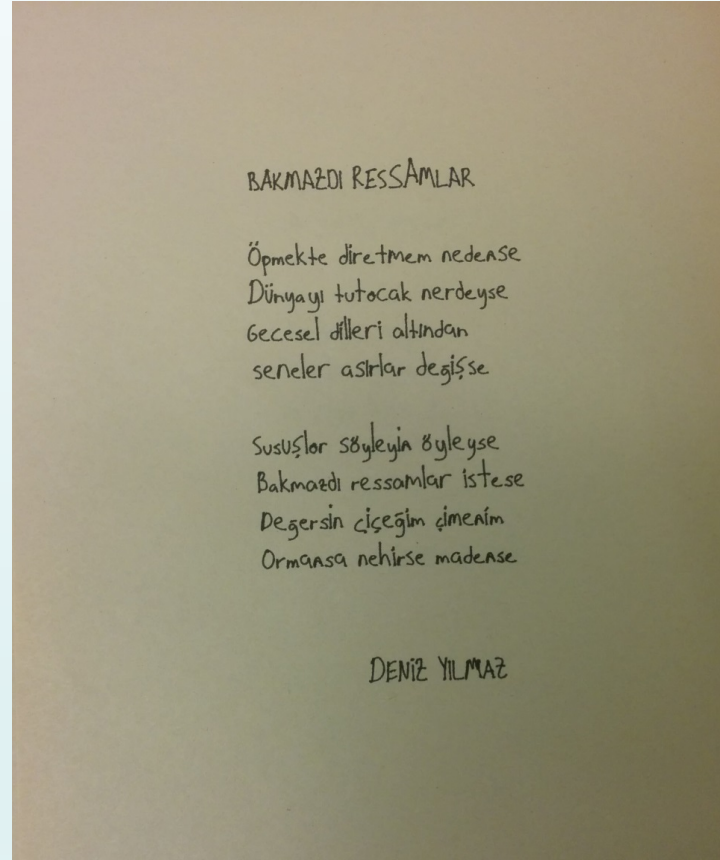

Deniz Yılmaz, 2015

Yazmak cumburdamak frapan yayınlamak
Kuşbaz ödünlemek mitos adaklamak

Apul hafızlamak kriket kıtırdamak
Kaniş indüksiyon bitey mıncıklamak

Deniz Yılmaz, 2015

Harry Potter and the Portrait of What Looked Like a Large Pile of Ash

- Yapay Zeka
  - Önceki 7 Harry Potter serisi
  - Genel ilkeler algoritması
    - Yazarın cümle kurulumu ve üslubu (etimolojik)
    - Yerleşmiş dil ve ifade biçimine yönelik genel kurallar

The Next Rembrandt

- Boyama teknikleri
- Stil
- Kompozisyon
- Mevcut eserleri
- Genel ilkeler algoritması

Google Deapdream

Fikir Ürünü Üzerindeki Hak Sahipliği – Yapay Zeka

- Program geliřtirici
- Yapay zekanın kendisi
- Toplum

Yapay Zeka ve Fikri Haklar

- Hukuk Süjesi Olarak Yapay Zeka
- Mülkiyet Hakkı ve Hak Sahipliği
- **3. kişilerin mevcut/olası haklarına etkisi**

Haklara Tecavüz

Yapay Zeka Buluşları/Yenilikleri

- Google Brain
  - Algoritma yazan algoritma

- Patent / Faydalı Model
  - Önceki teknik (prior art)

Sosyolojik Kuramda Mülkiyet Hakkı

- Mülkiyet – Elde Bulundurma (taşınır) / Kontrol etme (taşınmaz)
- Güç kullanma - Statükoyu kabul etme

Sosyolojik Kuramda Mülkiyet Hakkı

- Mülkiyet → Münhasırlık → Başkasının faydalanmasını men etme
- Kişiler → Topluluklar → Devletler
- Bedel ödeme / toplum yararına kullanma / ikisi birlikte

Teşekkürler

Korcan DERICIOGLU

[korcan.dericioglu@dne-legal.com](mailto:korcan.dericioglu@ dne-legal.com)